

EIROPAS SAVIENĪBAS FINANŠU INTEREŠU AIZSARDZĪBAS KOORDINĀCIJAS
PADOMES SĒDE

PROTOKOLS Nr.5

Rīgā

2012.gada 17.aprīlī

Sēdi vada:

Valsts sekretāre

S.Bajāre

Sēdē piedalās:

**Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzības koordinācijas
padomes locekļi:**

Finanšu ministrijas Eiropas Savienības uzraudzības fonda departamenta direktore	D.Rancāne
Ģenerālprokuratūras Starptautiskās sadarbības nodaļas prokurors	M.Viļums
Valsts kases Eiropas lietu departamenta direktore	K.Zencova
Valsts ieņēmumu dienesta Finanšu policijas pārvaldes direktora vietnieks	D.Aniņš
Valsts ieņēmumu dienesta Muitas kriminālpārvaldes direktors	E.Ceipe

Uzaicinātie:

Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu revīzijas departamenta direktore	N.Lasmane
Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu revīzijas departamenta vecākā audītorē	A.Avota
Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu revīzijas departamenta vecākā eksperte	L.Buivida
Finanšu ministrijas ES fondu vadības sistēmas departamenta direktore	I.Āboliņa
Ekonomikas ministrijas ESFID Atbilstības vadības nodaļas vecākā referente	Z. Mūrniece
Latvijas investīciju attīstības aģentūras Struktūrfondu vadības un kontroles departamenta direktora vietnieks	A.Jaščenoks
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Attīstības instrumentu departamenta direktore	A.Andreičika
Kultūras ministrijas ES fondu uzraudzības nodaļas vecākā referente	S.Šīre-Vismanta
Lauku atbalsta dienesta Juridiskā departamenta Eiropas Savienības Tiešo maksājumu juridiskās daļas vadītāja vietniece	D.Šauriņa
Zemkopības ministrijas Lauku attīstības atbalsta departamenta, Fondu uzraudzības un informācijas koordinācijas nodaļas vadītāja vietniece	I.Lāce

Sēdē nepiedalās:

Tieslietu ministrijas Valsts sekretārs	M.Lazdovskis
Zemkopības ministrijas Valsts sekretāra vietnieks	A.Lapiņš
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Valsts sekretāra vietniece, Investīciju departamenta direktore	V.Gēme
Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes priekšnieks	G.Gudermanis
Finanšu ministrijas Budžeta departamenta direktore	I.Stepanova
Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja priekšnieka vietniece korupcijas apkarošanas jautājumos	J.Striķe

Iepirkumu uzraudzības biroja Kontroles departamenta direktore

I.Vingre

Protokolē:

Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu revīzijas departamenta
vecākā auditore

A.Avota

Sēde sākas plkst. 10:00

Sēdi atklāj **S.Bajāre**

Iebildumu par darba kārtību nav. Sēdes dalībnieki apstiprina darba kārtību.

1.

Informatīvais ziņojums par konstatētajiem neatbilstoši veiktajiem izdevumiem Eiropas Savienības politikas instrumenta, Eiropas Kopienas iniciatīvas, Pirmsiestāšanās fondu vai Pārejas perioda palīdzības ietvaros līdz 2011.gada 31.decembrim

A.Avota iepazīstina sēdes dalībniekus ar Finanšu ministrijas sagatavoto Informatīvo ziņojumu par konstatētajiem neatbilstoši veiktajiem izdevumiem Eiropas Savienības politikas instrumenta, Eiropas Kopienas iniciatīvas, Pirmsiestāšanās fonda vai Pārejas perioda palīdzības ietvaros līdz 2011.gada 31.decembrim.

Prezentācijas noslēgumā vienojas ar **D.Rancāni** pārskatīt datus, jo iespējams prezentācijā/informatīvajā ziņojumā minētās neatbilstību summas ietver arī neatbilstības bez finanšu ietekmes, kas ziņojumā netiek aptvertas, un nepieciešamības gadījumā precizēt informatīvo ziņojumu.

N.Lasmane papildina ar priekšlikumu/lūgumu fondu administrēšanā iesaistītajām iestādēm turpmāk datus par neatbilstoši veiktajiem izdevumiem sniegt kopā ar sīkāku analīzi par faktoriem, kas ietekmē vai var ietekmēt to rašanos, tendencēm, pasākumiem, kuri tiek veikti vai plānots veikt, lai novērstu neatbilstības.

I.Lāce jautā vai veidlapu forma, pieprasītās informācijas apjoms ir pēdējais variants vai tas varētu mainīties uz ko tiek sniegta atbilde, ka veidlapās var mainīties atsevišķas sadaļas, kā, piemēram, klasifikācija pēc neatbilstības veida, atbilstoši izmaiņām jaunajā 2014.-2020.gada plānošanas periodā.

D.Rancāne papildina ar ierosinājumu, virzot informatīvo ziņojumu uz kabinetu, tajā iekļaut priekšlikumus turpmākai rīcībai. Attiecībā uz neatbilstībām, neatbilstoši veiktajiem izdevumiem, ko rada pašvaldības – līdz šim nav izdevies panākt tiesisku regulējumu kādā veidā pašvaldības tiek sodītas vai pašvaldību vadītāji tiek saukti pie atbildības, par līdzekļu nelietderīgu izlietošanu, neatbilstoši veiktiem izdevumiem, kas arī rada zaudējumus valsts budžetam. No Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk-VARAM) un Valsts kontroles ir saņemtas atbildes, ka šis jautājums/problēma neskar to atbildību. Izskatot normatīvos aktos, tomēr nonākts pie secinājuma, ka tā būtu VARAM kompetence, izvērtēt pašvaldības vadības rīcību konkrētos gadījumos ar budžeta līdzekļiem un attiecīgi virzīt kādu lēmumu. Ņemot vērā, ka nav izdevies panākt, šis jautājums tiktu risināts no VARAM puses, ierosina kopā ar informatīvo ziņojumu virzīt protokollēmumu, kurā būtu uzdots VARAM gadījumus, kad ir neatbilstoši veikti izdevumi un ir iesaistīta pašvaldība, izskatīt, pieņemt lēmumu, ko virzītu uz Ministru kabinetu tālākai rīcībai/saukt pie atbildības.

VARAM pārstāve **A.Andreičika** šo jautājumu ierosinās skatīt vadības līmenī un informēs par ministrijas viedokli attiecīgajā jautājumā.

D.Rancāne kā otru problēmjautājumu min to, ka finansējuma saņēmējiem iespējams nav pietiekošas informācijas par būtiskākajiem pārkāpumiem iepirkumos, ko tad attiecīgi varētu preventīvi ņemt vērā un nepieļaut kļūdas iepirkumu dokumentācijā (nākotnē nolikumos, tehniskajās specifikācijās). ES struktūrfondu vadošās iestādes viedoklis, ka jau

šobrīd ir pietiekoša informācija iepirkumu uzraudzības biroja (IUB) mājas lapā, kā arī ES fondu mājas lapā, no iepirkumu pirmspārbaudēm ir klasifikācija par biežāk sastopamajām problēmām, dažādi skaidrojumi, piemēri. Tomēr pieļauj arī, ka pieejamā informācija nav pietiekoši visiem zināma, iespējams katrā fondu administrējošā iestādē, to mājas lapās nav publiski pieejama, kas vērstu konkrēto iestāžu klientu uzmanību uz pārkāpumiem iepirkumu jomā. Ierosinājumi katrai fondu administrējošai iestādei:

1) pārbaudīt savās mājas lapās pieejamo informāciju attiecībā uz pārkāpumiem iepirkumos, nodrošināt skaidru saiti uz IUB mājas lapu, kur arī skatīt informāciju par biežāk konstatētajiem pārkāpumiem.

2) izveidot biežāk konstatēto pārkāpumu sarakstu līdzīgi kā IUB mājas lapā pieejamo, par problēmām, ko konstatē pašas iestādes un nodrošināt finansējuma saņēmējiem nepārprotamu pieeju tai.

Kā, piemēram, LIAA šāda skaidra sasaiste ar IUB mājas lapu, tajā uzskaitītajiem biežāk konstatētajiem gadījumiem ir nodrošināta, bet nav LIAA konstatēto pārkāpumu saraksts.

Kā pēdējo **D.Rancāne** min situāciju, kad uzņēmumu līgumi tiek slēgti ar institūciju esošiem darbiniekiem vai tiem, kas sešu mēnešu laikā pārtraukuši darba attiecības. Ņemot vērā, ka to iepirkuma likums neaizliedz, tiek saņemti lieli iebildumi no iestādēm/pasūtītājiem par šādu līgumu slēgšanas ierobežošanu. Ir saņemts no Eiropas Komisijas (EK) audita ziņojuma projekts par ESF, kur ļoti nepārprotami ir uzdots šo novērst. EK aicinājums šādus gadījumus valstī vispār nepieļaut. Neatkarīgi no tā, ka šis nav minēts kā aizliegums gan nacionālā regulējumā par iepirkumiem, gan direktīvā, tas izriet no iepirkuma principiem, ka šeit saskatāms spēcīgs interešu konflikta risks. Līdz šim protokollēmumos ir uzsvērts, ka, ja šādi līgumi ir noslēgti, tad jābūt pamatojumam, īpašiem argumentiem kāpēc konkrētā gadījumā nav interešu konflikts. Rezumē, uzsverot, ka ES struktūrfondu vadošā iestāde un revīzijas iestāde šos gadījumos viennozīmīgi noteiks kā pārkāpumus un ir jau informējusi par to iestādes. Atkārtoti izsaka aicinājumu līgumus ar saviem darbiniekiem vai tiem, kas sešu mēnešu laikā pārtraukuši darba attiecības, neslēgt.

Nolēma:

1. Gatavot informatīvo ziņojumu iesniegšanai Ministru kabinetā;
2. ES struktūrfondu vadošai iestādei pārskatīt sniegtos datus par neatbilstoši veiktajiem izdevumiem, un nepieciešamības gadījumā informēt padomes sekretariātu par nepieciešamajiem precizējumiem informatīvajā ziņojumā;
3. Papildināt informatīvo ziņojumu ar ES struktūrfondu vadošās iestādes identificēto problēmu attiecībā uz neatbilstībām, neatbilstoši veiktajiem izdevumiem, ko rada pašvaldības, un iespējamajiem risinājumiem, ņemot vērā VARAM sniegto atbildi (skatīt 3.punktu);
4. VARAM izdebatēt vadības līmenī jautājumu attiecībā uz neatbilstībām, neatbilstoši veiktajiem izdevumiem, ko rada pašvaldības, un informēt par to padomes sekretariātu līdz 2012.gada 3.maijam;
5. Turpmāk fondu administrēšanā iesaistītajām iestādēm datus par neatbilstoši veiktajiem izdevumiem sniegt kopā ar sīkāku analīzi par faktoriem, kas ietekmē vai var ietekmēt to rašanos, tendencēm, pasākumiem, kuri tiek veikti vai plānots veikt, lai novērstu neatbilstības, problēmām, ar ko nākas saskarties.
6. Lūgt ministrijām, kas nodrošina vadošās iestādes funkciju veikšanu vai nacionālās atbildīgās amatpersonas pienākumu izpildi, ja tās pilda arī līgumslēdzēja iestādes funkciju, izveidot katrai savu sarakstu par visbiežāk konstatētajiem pārkāpumiem iepirkumu jomā, nodrošinot pieeju tam arī iestādes mājas lapā, tādā veidā pievēršot finansējuma saņēmēju uzmanību, izglītojot par iepirkumu jomas jautājumiem, kur arī tiek konstatēti lielākā daļa pārkāpumi gan skaita, gan finanšu apjoma ziņā, kā arī lūgt ministrijām uzdot šādu sarakstu izveidot padotībā esošajām fondu administrējošām iestādēm. Vienlaikus padomes locekļiem informēt savas iestādes vadību un citus iesaistītos par pieņemto lēmumu attiecībā uz minēto sarakstu izveidošanu.

2.

Par Eiropas biroja krāpšanas apkarošanai (OLAF) plānoto Eiropas Savienības dalībvalstu AFCOS dienestu Apaļā galda sanāksmi Dubrovnikā, Horvātija no 27. līdz 29.jūnijam - pārstāvju deleģēšana

N.Lasmane informē, ka minētajā sanāksmē ir iespēja piedalīties četriem pārstāvjiem no dalībvalsts. Ņemot vērā lielo ieinteresētību par šo pasākumu (vēlmi deleģēt savu pārstāvi izteikusi ES struktūrfondu vadošā iestāde, KNAB, Zemkopības ministrija, kā arī Revīzijas iestāde/AFCOS sekretariāts), priekšroka būtu tiem, kas būtu gatavi sagatavot prezentāciju. Šobrīd pasākuma programma/diskusiju tēmas vēl tiek apzinātas.

D.Rancāne informē, ka no ES struktūrfondu vadošās iestādes būtu gatavi sniegt prezentāciju par tēmu, kas skar atšķirīgo izpratni par krāpšanu nacionālajā un ES līmenī, kādos gadījumos ziņot OLAF, kā rīcība varētu sekot, ja nacionālās kompetentās iestādes nekonstatē krāpšanu.

I.Lāce pievienojas un atzīmē, ka šis jautājums varētu būt runāts diskusiju veidā un Zemkopības ministrija ir arī ieinteresēta.

Sēdes dalībnieki pieņem zināšanai sniegto informāciju.

Nolēma pēc gala dienas kārtības saņemšanas no pasākuma organizētājiem, izsūtīt to padomes locekļiem, lai apzinātu, kuru institūciju pārstāvji piedalīsies sanāksmē, priekšroku dodot tiem, kuru ierosinātās/interesējošās tēmas ir iekļautas un/vai skar konkrētas iestādes kompetenci, kā arī tiem, kas gatavi aktīvi piedalīties, iespējams sniegt prezentāciju.

3.

Par iespējamo valsts budžeta apropriāciju, lai līdzfinansētu darbības vai pasākumus, ko organizē OLAF programmu (Hercule II un Pericle II (2007 – 2013 plānošanas periods); Hercule III un Pericle III (2014 – 2020 plānošanas periods)) ietvaros saistībā ar Kopienas finansiālo interešu aizsardzību, tostarp saistībā ar cigarešu kontrabandas un viltošanas novēršanu un apkarošanu

N.Lasmane aicina iestādes iepazīties ar ES finansējuma programmām, kuru mērķis ir aizsargāt Eiropas Savienības finansiālās intereses un apkarot krāpšanu, korupciju un citas nelikumīgas darbības, tostarp cigarešu kontrabandu un viltošanu, kas skar Eiropas Savienību un tās institūcijas, kā arī atbalstīt un papildināt dalībvalstu veiktos pasākumus, lai aizsargātu euro banknotes un monētas pret viltošanu un ar to saistītu krāpšanu, tādējādi palīdzot kompetentajām valstu un Eiropas iestādēm īstenot to centienus izveidot ciešu un regulāru sadarbību starp pašām iestādēm un ar Eiropas Komisiju, iesaistot arī trešās valstis un starptautiskās organizācijas. Tiesībsargājošām iestādēm, VID apsvērt iespējas izmantot šo programmu finansēšanas iespējas apmācībām krāpšanas apkarošanas jomā, kā arī citu aktivitāšu īstenošanai, ko atbalsta minētās programmas, sadarbojoties arī ar kaimiņvalstīm vai citām dalībvalstīm.

Sēdes dalībnieki pieņem zināšanai sniegto informāciju.

4.

Krāpšanas apkarošanas koordinēšanas struktūras (AFCOS) / ESFIAK padomes lomas pārskatīšana

S.Bajāre informē par jau 16.04.2012. notikušo sanāksmi ar ieinteresētajām pusēm par jautājumiem, kas arī skar to, kā padarīt AFCOS dienesta darbību jēgpilnu, paaugstināt sanāksmju lietderību, gūstot kopēju labumu. Palielināt visu iesaistīto pušu izpratni par notiekošajiem procesiem un par lietas būtību. Sanāksmes organizēt ar mērķi risināt dažādus problēmjautājumus, kur būtu iespējams pieteikt nepieciešamos grozījumus likumdošanā, normatīvajos aktos, ja tiek identificētas konkrētas problēmas. Tas attiecas arī uz sadarbību ar

tiesībsargājošām struktūrām, to ieinteresētību līdzdarboties, izmantojot AFCOS dienestu, izanalizēt konkrētos gadījumus un vienoties kādas savstarpējas darbības ir nepieciešamas no fondu administrējošām iestādēm, revīzijas iestādes puses un kādas sagaidāmas no tiesībsargājošām iestādēm, lai gūtu izpratni kā konkrētus krāpšanas gadījumus pieteikt, par nepieciešamajiem lietas materiāliem, kas iesniedzami izmeklēšanas iestādēm kriminālprocesa ierosināšanai, uzzinātu argumentāciju, viedokli, kas vada izmeklētājus, pieņemot vienu vai otru lēmumu.

N.Lasmane papildina un vēlreiz aicina klātesošos maksimāli problēmas/jautājumus izdiskutēt sanāksmju laikā, iekšējā saskaņošanā starp padomes locekļiem kā, piemēram, informatīvā ziņojuma sagatavošana pirms oficiālas izsludināšanas. Attiecībā uz informācijas apmaiņu ar nacionālajām kompetentām iestādēm, konkrēti VID, Ģenerālprokuratūru, Valsts policiju, KNAB, tiek jautāts klātesošajiem pārstāvjiem vai būtu iespējams šajās AFCOS padomes sēdēs sniegt informāciju, īsu ziņojumu arī no minētajām institūcijām par pārskata periodā veiktajām aktivitātēm un sadarbību ar EK/OLAF, lomu ikdienas darbā (ES finanses skar ne tikai fondu resursus). Tādā veidā tiktu iedzīvināta laba prakse, AFCOS dienesta darbība, paaugstināts iesaistīto informētības līmenis, tad tiekoties dažāda līmeņa tikšanās/sanāksmēs ar EK/OLAF, citām dalībvalstīm, pārstāvja rīcībā ir aktuālā pamatinformācija par valstī notiekošo, pie kā tiek strādāts.

E.Ceipe akceptē sniegt no VID muitas kriminālpārvaldes īsu pārskatu par sadarbības formām/virzieniem ar EK/OLAF saistībā ar cīņai pret krāpšanu un finanšu noziegumiem muitas jomā.

M.Viļums informē, ka konkrēti Ģenerālprokuratūra saskaras ar problēmu, ka Informācijas centrā nav vienota uzskaitē par krāpšanas gadījumiem, kas atrodas prokuratūrā un skar ES fondu līdzekļus. Turklāt lietas, ko izskata katrs konkrētais prokurors, var skart dažādas jomas, līdz ar to ir problemātiski saprast to, kuram prokuroram būtu nepieciešama šī apmācība krāpšanas apkarošanas jomā, aizsargājot arī ES finanšu intereses. Piekrīt, ka apmācības būtu nepieciešamas un ir ieinteresēti tajās piedalīties.

N.Lasmane pieļauj, ka varētu organizēt informatīvu semināru tieši par OLAF lomu un tā darbības vidi.

D.Aniņš pauž viedokli, kamēr OLAF īsti neinteresēs budžeta ieņēmumi, tikmēr VID Finanšu policijas pārvaldes līdzdalība minētajos pasākumos ir stipri nosacīta. Konstatētās summas ES fondu ietvaros ir tikai mazs procents no krimināllietām, kas ir Finanšu policijas kompetencē.

S.Bajāre tomēr aicina VID Finanšu policijas pārvaldi izvērtēt iespējas caur šo AFCOS padomi informēt iesaistītās puses par veiktajām izmeklēšanām, sadarbību ar ES institūcijām, lietām, kas skar ES budžetu.

D.Rancāne ierosina paplašināt AFCOS funkcijas, kompetenci aptverot arī citus ārvalstu finanšu palīdzības instrumentus, valsts budžetu.

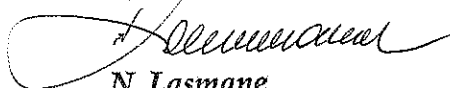
Nolēma apzināt citu valstu praksi, pieredzi par ko atbild AFCOS dienesti. Vai tā kompetencē ir tikai ES fondi un finanšu instrumenti? Pārstāvjiem, kas piedalīties AFCOS dienestu Apaļā galda sanāksmē, rast iespējas šo noskaidrot un informēt padomes locekļus.

Valsts sekretāre sēdi slēdz plkst. 10:45

2012.gada 26. aprīlī

Valsts sekretāre

Eiropas Savienības fondu revīzijas departamenta
vecākā auditore

N. Lasmane

25.04.2012.

S.Bajāre

A.Avota

